

Andrzej Szablewski*

Wystąpienie z okazji 40-lecia Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN

Szanowni Państwo

Już od początku tego roku podjęliśmy w gronie dyrekcji, z udziałem także i pracowników Instytutu, rozmowy w sprawie organizacji obchodów naszego jubileuszu 40-lecia przypadającego na 10 grudnia tego roku. Utrudnienia związane z epidemią uniemożliwiły uczczenie tej rocznicy w uroczysty sposób, który akcentowałby akademicki charakter naszej działalności, ale i także pozwoliłby na bezpośrednie spotkanie obecnych i byłych pracowników naszego Instytutu oraz doktorantów, współpracowników, słuchaczy studiów i absolwentów. Stąd też dzisiejsze spotkanie traktujemy jako jedynie możliwy w obecnych warunkach sposób obchodów kolejnej, okrągłej rocznicy działania Instytutu. Deklarujemy jednocześnie zamiar zorganizowania tej uroczystości pod koniec przyszłego roku, kiedy – mamy nadzieję – znikną obecne ograniczenia i będzie możliwe nadanie jej poza towarzysko-wspomnieniowym, także i charakter wydarzenia naukowego.

Na program dzisiejszego spotkania składają się trzy części. W pierwszej dokonam krótkiej prezentacji tego, co w ostatnich latach działo się w naszym Instytucie, zwłaszcza jeśli chodzi o naukowo-badawczy wymiar działalności. Druga część będzie miała charakter wspomnieniowy. Wspominać będą prof. Jerzy Osiatyński, który będzie mówił o ludziach Instytutu, zwłaszcza tych wybitnych z racji dokonań naukowych i w służbie publicznej oraz prof. Barbara Błaszczuk, która powie o tych naszych pracowników już odeszli na zawsze. Damy także możliwość zabrania głosu naszym byłym kolegom. Trzecia część to życzenia świąteczne.

W naszym Instytucie pracuje obecnie 41 pracowników, w tym 27 pracowników naukowych, 5 pracowników badawczo-technicznych oraz 9 pracowników administracyjnych. W ostatnich latach Instytut znajduje się w procesie stopniowej restrukturyzacji, której celem jest wzmocnienie potencjału naukowo-badawczego, tak aby nie tylko podnieść już wysoką pozycję Instytutu w kraju – czego wyrazem byłby awans z kategorii A do kategorii A+ uzyskany w wyniku najbliższej ewaluacji krajowych placówek naukowych – ale także wyraźne umiędzynarodowienie naszych badań i zwiększenie stopnia rozpoznawalności naszego Instytutu, przynajmniej na arenie europejskiej ekonomii.

Dokonane już w ramach restrukturyzacji działania polegały po pierwsze, na zmianie struktury zatrudnienia, w kierunku zwiększenia liczby młodych – już posiadających znaczący dorobek badawczo-publikacyjny i potencjał do jego szybkiego zwiększania – pracowników naukowych, w tym zwłaszcza adiunktów, po drugie, na zintensyfikowaniu działalności naukowo-badawczej, po trzecie, zmianach w strukturze organizacyjnej i formach pracy naukowej i po czwarte, zwiększenie sprawności działania obsługi administracyjnej w obszarze naukowym i dydaktycznym.

Wyrazem zmian w strukturze zatrudnienia jest wyraźne zwiększenie liczby adiunktów z 4 w 2016 do 12. Jest to obecnie najliczniejsza grupa pracowników naukowych w Instytucie. W grupie tej są osoby, które dysponują ogromnym potencjałem naukowym, już potwierdzonym bardzo wartościowym dorobkiem publikacyjnym i udziałem w międzynarodowych programach badawczych. Sądzymy więc, że będą oni w stanie kontynuować tradycję INE PAN jako bardzo ważnego dla teorii ekonomii i polityki gospodarczej ośrodka akademickiego, co nie będzie wcale łatwe, o czym się przekonają po wysłuchaniu części wspomnieniowej. W Instytucie zatrudnionych jest ponadto 7 profesorów tytularnych, 6 profesorów Instytutu (ze stopniem dr

---

* Dyrektor Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN.

hab.), 1 profesor Instytutu na urlopie bezpłatnym i 1 asystent, który uzyskał prestiżowe stypendium Start przyznawane najmłodszym pracownikom naukowym.

Od paru lat notujemy wyraźną i stabilną poprawę, jeśli chodzi o stan dorobku publikacyjnego pracowników. Udało się zmienić strategię publikacyjną z takiej która premiuje ilość na strategię premiująca ich jakość, mierzoną ilością punktów, co ma kluczowe znaczenie w punktu widzenia obowiązujących obecnie kryteriów oceny ośrodków akademickich. Wyrazem tego jest bardzo duży wzrost wysoko punktowanych publikacji artykułowych i książkowych, z których większość lokowana jest w uznanych wydawnictwach zagranicznych i to nawet w takich, które są najwyższej notowane po 200 punktów za artykuł i 300 za książkę. Na tym zresztą budujemy nasz optymizm co do przejścia do krajowej ekstraklasy naukowej.

Innym, ważnym wymiarem stopnia aktywności naukowo-badawczej jest zdolność pracowników do pozyskiwania grantów naukowych. Również i tutaj notujemy wysoki poziom tej aktywności, o czym świadczy liczba 9 uzyskanych i realizowanych w okresie od 2016 roku grantów NCN, z tego trzy to granty realizowane z udziałem partnerów zagranicznych. Niewątpliwym sukcesem w tym zakresie odniesionym w tym roku jest nasz udział w rozpoczętym w tym roku, dużym europejskim grantie NORFACE, który realizowany będzie przez międzynarodowy zespół badaczy z *Loughborough University, The University of Cambridge, Johann Wolfgang Goethe-Universität Frankfurt am Main, London School of Economics* oraz *University of Vienna*.

W sensie formalnym pracownicy są przypisani do jednej z 6 jednostek badawczych. Są nimi trzy istniejące już od dawna Zakłady: polityki gospodarczej, mikroekonomii i gospodarki światowej oraz trzy jednostki utworzone w ostatnich latach, a mianowicie: Centrum badań na nierównościami, Pracownia analiz procesowych oraz Laboratorium badawcze studiów zaawansowanych. Spośród tych 6 jednostek dwie mają wyraźnie określony profil badawczy – są to Zakład mikroekonomii oraz Centrum badań na nierównościami. Pozostałe jednostki mają ten profil w różnym stopniu zróżnicowany. Warto jednak podkreślić, że przynależność formalna pracowników nie wyklucza ich mobilności w obrębie Instytutu. Jest ona najczęściej związana z realizacją projektów badawczych, do uczestnictwa w których zapraszani są członkowie różnych jednostek.

W ostatnich dwóch latach podjęliśmy także, jak się wydaje udaną, próbę podniesienia poziomu i uatrakcyjnienia działalności seminaryjnej. W pierwszej kolejności staramy się egzekwować obowiązek corocznego prezentowania wyników prowadzonych przez naszych pracowników badań na tradycyjnym seminarium, które ma charakter otwarty, tzn. zaproszenia do udziału rozsyłane są także do członków Rady Naukowej INE oraz dużej liczby osób spoza Instytutu, znajdujących się na naszej liście mailingowej. Działalność seminaryjną prowadzimy również w formie paneli dyskusyjnych i wykładów specjalnych. Są one poświęcone ważnym i aktualnym problemom teorii, polityki i praktyki gospodarczej. Udział w nich wzięli wybitni przedstawiciele krajowego świata akademickiego, polityki gospodarczej i biznesu.

Warto także wspomnieć o nowej formie seminariów panelowych, w których INE PAN jest współorganizatorem obok Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN, Komitetu Nauk o Finansach PAN oraz Radę Naukową PTE. Dotąd odbyły się dwa takie seminaria. Drugie z nich odbyło się dokładnie miesiąc temu nt. *Pandemia Covid19 a finanse publiczne i stabilizacja makroekonomiczna – czy potrzebna zmiana paradygmatów?* W lutym mamy zaplanowane następne tego rodzaju seminarium o zbliżonej problematyce *Polityka fiskalna po Covidzie 19*. Do udziału w nim przyjęli profesorowie Marek Belka, Jerzy Osiatyński, Jerzy Hausner oraz doktorzy Mateusz Szczurek i Andrzej Raczko.

Należy także odnotować, że w 2019 roku odbyły się w Instytucie 3 konferencje międzynarodowe. Dwie z nich organizowane były wspólnie z zagranicznymi partnerami, a mianowicie Instytutem Ekonomiki Rosyjskiej Akademii Nauk - wyzwania Rewolucji Przemysłowej

4.0” , druga zaś z Monachijskim Institute for Economic Research - *Opportunities, Mobility and Well-Being*. Trzecia, odbywająca się corocznie, konferencja za temat miała. *ECONOMY – FINANCE – MANAGEMENT: New challenges in Economic Policy, Bussiness and Management*. W dzisiejszych czasach należy wyeksponować informację, że wszystkie te konferencje organizowane były przez Panie profesor Joanna Kotowicz-Jawor, Martyna Kobus i Anna Ujwary-Gil.

Ważnym ostatnio przejawem angażowania się naszych pracowników w rozwiązywanie aktualnych problemów jest udział dr Wojciecha Paczosa w powołanym i kierowanym przez Prezesa PAN Zespole ds. COVID19. Powołanie jest dowodem uznania dla aktywnego i kompetentnego udziału dr Wojciecha Paczosa w toczącej się publicznie debacie na temat implikacji tej epidemii i rodzaju działań, jakie powinno się podejmować, aby minimalizować koszty.

Nie należy także zapominać, że od 2002 roku istotnym wymiarem działalności INE PAN jest dydaktyka. Najpierw działalność ta ograniczała się do prowadzenia studiów doktoranckich, później prowadzone były różnego rodzaju studia podyplomowe. Od 2007 roku rozpoczęły się studia z zakresu MBA i DBA, które prowadzone są do dzisiaj. Niewątpliwie największą popularnością i uznaniem spotykają się studia MBA, których 29, 30 i 31 edycja jest teraz realizowana. Tego rodzaju działalnością dydaktyczną traktujemy jako ważną formę promocji naszego Instytutu w kręgach gospodarczych, ale i także administracji publicznej.

Szanowni Państwo, świadomie pominąłem charakterystykę profilu badawczego Instytutu. Ze względu bowiem na wspomniane wcześniej duże zróżnicowanie tematyczne prowadzonych w Instytucie badań, bardzo wydłużyłoby to moją prezentację. Chcę zapewnić, że na przyszłoroczną uroczystość przygotujemy rozszerzoną informację w tym zakresie.

Dziękuję za uwagę.